

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Les prédicats analytiques français avec les noms d'événement en -ation

Diplomantka: Bc. Soňa Kalivodová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích
Université Paris-Descartes

Vedoucí práce: prof. Nizha Chatar-Moumni (UPD Paris)

doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D. (FF JČU Č. Budějovice)

Rozsah: 113 stran vč. bibliografie

Předkládaná práce se věnuje tématu, které zahrnuje hned několik aktuálních a po teoretické stránce obtížně uchopitelných jevů; vedle analytického predikátu s kategoriálním slovesem je to zejména otázka derivace dějových jmen, míra jejich dějovosti a jejich aspektové vlastnosti. Hned na úvod bych rád zdůraznil, že se diplomantka tohoto náročného tématu zhostila se ctí.

Cíle práce nejsou v úvodu (s. 9-12) explicitně definovány, z avizované struktury práce nicméně lze vyčíst, že si autorka stanovila za cíl jednak predikovat valenční strukturu vybraných dějových jmen se sufixem *-ation* a ověřovat své předpoklady v korpusu, jednak zjišťovat, která kategoriální slovesa se s vybranými dějovými jmény na *-ation* pojí. Ve vlastním výzkumu se nicméně věnovala i další zajímavé otázce, a sice míře dějového vs. rezultativního významu u zkoumaných substantiv, kterou ověřovala jednak na slovníku (Le Petit Robert) a jednak v korpusu FrWac.

V úvodní části práce se autorka věnuje poměrně široké škále témat: (a) konceptu analytického predikátu, jeho vlastnostem vymezení, včetně příslušných transformačních testů, (b) dějovému jménu (bez ohledu na původ), konkurenci dějového a rezultativního významu a jeho aspektovým vlastnostem, (c) otázce nominalizace, zejm. sémantickým a formálním vlastnostem sufixu *-ation*. Autorka využívá primární literatury a prokazuje velmi dobrou orientaci v těchto otázkách, ačkoli s ohledem na širší problematiku nebylo vždy možné řešit daný problém do hloubky.

Ve vlastním výzkumu si pak vybrala 30 substantiv zakončených na *-ation* z frekvenčního seznamu získaného pomocí korpusu FrWac, pomocí TLFi ověřila jejich etymologii (jen 12 z nich je deverbálních) a pomocí Le Petit Robert zjišťovala, zda mají dějový či rezultativní význam. Konstatuje, že 27 jmen má význam dějový a 19 jmen význam rezultativní, přičemž 8 jmen má význam výhradně dějový. Dané závěry se úspěšně pokusila ověřit na korpusu FrWac pomocí testů, které navrhl Anscombre. V návaznosti na předpoklady Benedettiové a Corminboeufa se pokusila predikovat valenci deverbálních jmen na *-ation* a své závěry opět verifikovala v korpusu. Pokud jde o kolokabilitu jmen ve vzorku s kategoriálními slovesy, omezila své zkoumání na 3 jména (s. 95).

Z uvedeného vyplývá, že cíle práce byly v zásadě naplněny. Má hlavní kritická připomínka se týká struktury práce, která mohla být koherentnější: tj. bylo by záhodno stanovit si v úvodu explicitně cíle a důsledně jim přizpůsobit práci s prameny i výzkum. V teoretické části se např. autorka věnuje aspektu, který pak ve výzkumu neřeší. Ostatně i samotné analytické predikáty zůstaly relativně upozaděné, výzkum se soustředil spíše na vlastnosti dějových jmen bez ohledu na to, zda vstupují do analytických predikátů, což je s ohledem na název práce matoucí. Z diskusních připomínek bych uvedl zejména následující:

1) V pasážích o aspektu (s. 30 a násl.) směšuje autorka tzv. lexikální aspekt ve vendlerovském smyslu, povahu slovesného děje (tj. fázování a kvantitu) jak o ní píše citovaný

F. Čermák a konečně vid v tom smyslu, jak jej chápou slovanské jazyky; jen na s. 32 uvádí částečně tento problém na pravou míru v citované opozici *aspect grammatical* vs. *aspect lexical*.

2) Propůjčuje sufix *-ation* substantivům nějaký charakteristický lexikálně aspektový rys? Na s. 59 a 62-63 s odkazem na H. Huotovou autorka soudí, že dané nominalizace nesou rys „*action envisagée comme étant ou devant être accomplie*“, aniž by tuto otázku dále rozvedla či dala do souvislosti s citovaným modelem kontinuity sloveso-jméno R. Simoneho (s. 52).

3) Uchování vidu při nominalizaci ve slovanských jazycích, o němž hovoří autorka v souvislosti s polštinou (oproti ruštině) na s. 28 existuje i v češtině, ale týká se jen verbálních substantiv, nikoli dějových jmen prostých.

4) Mezi vlastnostmi analytických predikátů autorka zmiňuje, že dějové jméno má být předmětem kategoriálního slovesa (s. 14) - nemusí tomu tak být vždy.

5) Páry typu *laver-toilette* (s. 47) lze za nominalizaci považovat skutečně jen v rámci úzce vymezeného diskurzivního modelu. Pro ostatní morfologické teorie zde žádný derivační vztah není.

6) Při ověřování valence dějových jmen nebere autorka v úvahu případnou polysémii, např. jméno *administration* ve významu „podávání léků“ (*administration de médicaments aux élèves*) bude mít jinou valenci, než autorka uvádí na s. 86.

7) Proč testovala autorka kolokabilitu s kategoriálními slovesy pouze u tří jmen ze vzorku? Proč není *lancer l'installation (d'un programme)* hodnoceno jako kategoriální sloveso (s inchoativním významem) a proč je sloveso v *mener une évaluation* hodnoceno jako predikativní?

Po formální stránce předkládaná práce splňuje všechny požadavky. Nepatříčně působí místy užití stylu učebního textu (např. s. 10-11: *nous préférons filtrer efficacement les informations surabondantes afin de ne pas surcharger le lecteur et ainsi lui faciliter la lecture et la compréhension de ce mémoire*).

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **velmi dobrou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 28. května 2015